

Konstrukció

Készítette: Litauszki Ágnes

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Képi ábrázolás, Építészeti síküveg szakirány, III. évfolyam

Témavezető: Kovács Keve DLA, docens

A *konstruálás* szó fogalmával való játék tág asszociációs teret enged a fantáziának. Ezért is választottam a munkám címének. Nem lehet ugyanis kategorizálni a látványt, melyet egy alkotási tárgyban rögzíteni kívántam. A cím tulajdonképpen magára az okra utal, amiért a tárgy létrejött, ugyanis teremteni, konstruálni szerettem volna – maga a gesztus rejlik mögötte.

Az alkotófolyamat kiindulási pontja környezetem folyamatos, érdeklődéssel való figyelése, valamint vizsgálata. Olyan, az ember által teremtett véletlen konstrukciók keresése és felfedezése, melyek ugyan sík képként jelennek meg, egy-egy tükröződés formájában vagy árnyékként – akár a házfalon, vagy járdán, legyen bármely felület -, de térhatást keltenek. Ezek a véletlen megnyilvánulások a figyelmem megragadásával mintegy tülekednek azért, hogy a két dimenzióból a háromdimenziós „valóságba”, illetve világba lépjenek. Elmémben kitüremkedve feszülnek a járdán, falakon, megtört felületek sokaságán a képek.

Sokáig nem volt alkalmam ezen csak a képzeletben létező térszerkezetek valós leképezésére, ám, mikor is üveg szakirányos hallgatóként egy plasztikai munka elkészítésére nyílt lehetőségem – ugyanis alapvetően az üveget, mint sík felületet alkalmazzuk az órai keretek között -, egyértelmű volt, hogy addigi elgondolásaimra alapozva, hasonló karakterű tárgy fog születni. Az utcákat róva fényképeztem és kerestem a megfelelő, elsőként *üvegre vethető* formát.

Az elkészült munka a festés és homok fűvás technikájával apellálva próbálja megjelentetni az általam észlelt látvány releváns vonásait. Vonások ezek, melyek hol keskeny, hol szélesebb felületekben nyilvánulnak meg, olykor foltokká olvadva össze hoznak létre formát.

A kialakult konstrukció tulajdonképpen magába foglalja a tovább lépés lehetőségét, ugyanis a megalkotott egész mintegy *tabula rasa* egyszer csak lerázza magáról a jelentést, új tagolásoknak nyújtva teret. Tehát *Konstrukcióm* ez által egy újabb munka építőkövévé válik, mely jelleg a mű formájából – téglatest – is az építészet elemét adekválhatná.

Ugyanakkor a megalkotott tárgy egy valós térként is elképzelhető hely üveg közé zárt kicsinyített mása, tehát annak makettje. Az általa tartalmazott tagolások attól függően, mennyire akarják azt felnagyítani, különböző hatást váltanak ki. A létrehozott rendszer dinamikája akár felgyorsítható pulzáló és lüktető hatást kelthet, amennyiben a meglévő konstrukció egészét nem csak egyszer, de többször is felhasználjuk. A többszörös alkalmazás

a sűrűsödés valamint a ritkulás fogalmait adja, felváltva eredményezve zártabb és levegősebb térrészeket.

Az esetleges felhasználás milyenségét meghatározza az anyagválasztás, illetve az anyagok párosítás. A technika korában szinte magától értetődő lenne a „jövő design”-jának alkalmazása, így a fém tartószerkezetek üveggel való kombinálása, a futurisztikus élmény elérése érdekében. Ezt a lehetőséget is szemlélteti és magában rejt a „makett”, mely gondolatot nem csak az anyaga, de a geometrikus kompozíció is megerősít. Ugyanakkor a technika ezen erőteljes megnyilvánulása mellett – akár az, amit a XIX. századi mérnök építészet is prezentál – egy markánsan eltérő, mégis ugyanolyan alapelemekkel apelláló finom és lágy struktúrát is eredményezhet.

A konkrét épület mellett térbe illeszthető tárgyak, funkcionális szövedék is létrejöhetnek, melyek az összetételt hangsúlyozzák - mindazt, amire építeni lehet -, mértani formák, síkok, egyenesek által, világosan megmutatva a struktúrát.

A látható szerkezet mellett fontos kiemelni az olykor láthatatlant, ami mégis benne fogantatik. A térrendszerek egy másik eleme, mely a látványt gazdagítja a szerkezet révén létrejött fény-árnyék hatások. Ezek nem csak megnyithatják a virtuális teret, de le is zárhatják, akár labirintusszerű élményt generálva, így egy másik fajta funkciót és élményt adva az épületben tartózkodónak.

Elgondolkodtató számomra, hogy környezetünk egységei meghatározott szerkezetre épülnek fel. Amiként az ember rendelkezik csontvázsal, úgy rendelkezhet akár egy műalkotás is vázrendszerrel. Míg azonban a biológiai lényekben funkcionálisan alakultak ki ezen szerkezeti felépítések, addig elgondolkodtató, hogy, jelen esetben egy üvegből készült tömbben létrehozott vázrendszer kialakítása milyen szempontok alapján is történhet. Ekkor kapcsolódik be a vizualitás szerepe a gondolatmenetbe, tehát azok fogalmak, melyek a műalkotások sikerét, kulcsát jelenhetik, így a kompozíció, mely ez esetben ezen alapot nyújtja.

A konstruktivizmus jelszavából kiindulva kerestem példaadó munkákat, melyekhez mérten alakulhatott alkotásom. Ezen keresgélések során jutottam el Kassák Lajos kijelentéséhez, mely szerint: „Az új forma az architektúra.”. Ugyanakkor felmerül a kérdés, napjainkban a 20. század első felének avantgárdja milyen létjogosultsággal szerepelhet. Szellemi vonatkozása bármely jelenben időszzerű, ugyanis bármely kort is vizsgálunk, az a

szébbre és jobbra vágyva elvonatkoztat saját jelenétől, utópiákat kreálva álmaiknak. Ezen elgondolások formai megnyilvánulásai térhetnek el.

A vonalak rendszerében olyan együttest kívántam létrehozni, melyek különböző nézőpontokból is egységet alkotnak. Folyamatos kapcsolatot szerettem volna kialakítani, azonban sok esetben megszakadnak ezek az átívelések, mintegy azt eredményezve, hogy a vonalhálóban futó információ megreked. Ugyanis a struktúra megjelenése, ahogy a szem követi az irányokat, mintha dróton húznák azt, meghatározott úton, vezetéken halad. A vezeték szó feszültséget rejt magába, mely információt hordoz. Információt, mely a jelen állapot tovább lépését sejteti, így hova létre egy esetleges újabb munkát, a gondolkodás menetét újabb síkra terelve, melyek végülis újabb alkotást eredményeznek.

Már maga a tervezés is több lépcsőben zajló folyamat. Akármilyen anyaggal is dolgozzon az ember, még ha az első is lesz a legmegfelelőbb, szükség van vázlatok sokaságára, mert egy gondolat, nem gondolat. De amiként az első firka lehet a végleges forma, aként az első – a munkát alátámasztó – bevillanó gondolat is helyes lehet, az azt követő gondolatmenet kontextusában.

Többek között az üveg anyagával való gondolkodás is jó térlátást igényel, habár a 3D tervezős programok világában ma már néhány kattintással elkészíthető tervünk. Azonban magával az anyaggal való modellezés úgy gondolom elengedhetetlen, bár nem egyszerű. Nem csupán anyagából adódóan, de a megmunkálást igénylő technikákat tekintve is. Akár szeszélyesnek is lehetne nevezni. A beégetett festék, a rossz maszkolás okozta nem kívánatos homokfűvás nyomok, az UV-ragasztás elcsúszása, mind-mind dühítő apróságok, melyek azonban maradandóan ott díszlegnek egy jártasságot még nem szerzett, tanuló éveiknek elején járó munkáján. A véletlenek ugyanakkor újabb lehetőségeket implikálnak.

Munkám első formája 2013 novemberében született meg. Ekkor ugyanis tanárunk, Kovács Keve a csoportunk számára egy 24 órás tervezési versenyt hirdetett, melynek díja, az ez idő alatt megtervezett mű elkészítésének lehetősége gyakorlati helyünkön, egy budapesti üveggyárban. A feladat komolyságát már maga a kivitelezésre lehetőséget adó gyár is megadta, ugyanis ott profi körülményeket biztosítanak az előállításra. A rendelkezésünkre álló egy nap a munkafolyamatok tekintetében az anyaggyűjtéstől egészen a terv modell szintű kivitelezéséig vezetett, magába foglalva a vázlatolást valamint a tervezést.

Végső soron a gyárban létrejött munka megfelelt az általam elgondoltaknak, de mint fentebb említettem, önkéntelenül is új lehetőségeket rejt magába. Ezt felismerve – valamint a korábban említettek alapján - folytathattam ebből a munkámból kiindulva a tervezést, egy új, de ehhez kapcsolódó tárgy alakjában.